

[Vejen.]

Dette Forslag var stillet af hele Udvalget undtagen Vejen, Christensen (Høng) og Vagn Bro. Jeg gik absolut mod dette Forslag om Indførelse af Retsstenografer, og selv om det er formet paa den Maade, som det er nu, vil jeg sige, at jeg tror ikke, at det i Praxis vil føre til ret store Resultater; men det er dog en betydelig Forbedring, at Forslaget nu gaar ud paa, at Udgifterne altid skal bæres af den Part, der lader dem anvende.

Sagen er den, at hvis det bliver almindeligt at benytte Retsstenografer i Retsplejen, saa vil det blive en meget bekostelig Ting. Det er jo nemlig en Kendsgerning, at Stenografi kun er et Hjælpemiddel for Hukommelsen og kun kan være et Bevis, naar det stenografiske Referat straks nedskrives paa almindelig Maade. Hvis der under en Retsforhandling optages et stenografisk Referat, som bliver lagt til Side f. Eks. en, to eller tre Maaneder, for saa at blive taget frem til Brug, saa er det min Opfattelse — og jeg tror, den deles af Stenograferne —, at det vil være meget vanskeligt for dem paa Grundlag af dette at skrive et Referat. Derfor vil det være absolut nødvendigt, at det stenografiske Referat bliver renskrevet med det samme, og hvis man skal gaa ind paa det, vil det blive en meget bekostelig Historie.

Det næste Spørgsmaal, som jeg ønsker at omtale, er allerede berørt af det ærede Medlem Hr. Christensen (Høng), nemlig Ophævelse af Forligskommissionerne. Der er stillet Forslag om, at de skal bortfalde i Storkøbenhavn, og hvad angaar de øvrige Jurisdiktioner, kan det ske ved kongelig Anordning, naar de forskellige Byraad eller Sogneraad giver deres Samtykke.

Med Hensyn til den Betydning, som Forligskommissionerne har i Almindelighed, vil jeg nævne, at efter Statistisk Aar bog for 1928 var Antallet af Sager, der var forelagt Landets Forligskommissioner, i alt 135 692; deraf hævdedes 17 002, forligtes 56 632 og henvistes til Retten 62 058. I Københavns Amt samme Aar var der i alt 5 334 Sager; deraf hævdedes 73, forligtes 4 471 og henvistes til Retten 790. Jeg har desuden faaet Oplysninger fra en enkelt Jurisdiktion, nemlig fra Forligskommissionen i Ringkøbing Amts fjerde Kreds, og der stillede det sig saaledes, at i Aarene 1928, 1929 og 1930 var Antallet af Sager 5 542; deraf blev forligt 2 818, henvist til Retten 2 724.

Det forekommer mig, at det er et Skridt af ret stor Rækkevidde, hvis vi nu skal gaa

til at afskaffe disse gamle prøvede Forligskommissioner ude paa Landet. Jeg er gaaet med til Forslaget om, at det kan gøres gennem kongelig Anordning, naar der gives Tilslutning dertil; men det er en Forudsætning fra min Side, at denne Tilslutning skal være om ikke praktisk talt enstemmig, saa dog i alt Fald af en saadan Art, at der er et meget stort Flertal derfor.

Men i øvrigt vil jeg sige om Ophævelse af Forligskommissionerne, at Spørgsmaalet blev rejst i Udvalget kun 14 Dage, før vi afgav Betænkningen, og at vi ikke i Udvalget har haft Tid til at indhente Oplysninger om, hvordan de forskellige Myndigheder, f. Eks. Sogneraadene og Byraadene, ser paa det. Jeg vil henstille, at Landstinget, naar Lovforslaget kommer dertil, lader foretage en Undersøgelse, saa at vi kan blive klar over, hvordan Befolkningen og de kommunale Myndigheder stiller sig til et saadant Forslag.

Med Hensyn til Sagførerne ønsker jeg at sige, at jeg er enig med mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Elmquist, i, at det vilde være rigtigt at imødekomme Sagførernes praktisk talt enstemmige Ønske om, at Sagførerne for Fremtiden kaldes Advokater. Det har fra først af i Udvalget været min Opfattelse, at Ordet Sagfører var den Betegnelse, der dækkede Virksomheden bedst, og ogsaa en Betegnelse, som man fra alle Sider kunde være tjent med, men naar Standens Medlemmer næsten enstemmigt ønsker en anden Betegnelse, saa forekommer det mig, at vi her fra Rigsdagens Side bør imødekomme dem paa dette Omraade.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Sagførernes Mødeberettigelse for de forskellige Retter vil jeg sige, at den Ordning, vi har haft hidtil, ikke er rationel; og selv om jeg staar som Medunderskriver paa et Forslag om en bestemt Ordning med Hensyn til Sagførerne, vil jeg sige, at jeg tror ikke, at nogen hverken den af Mindretallet eller den af Flertallet foreslaede Ordning bliver den endelige. Der vil ikke blive Ro om dette Spørgsmaal, inden man faar en mere rationel Ordning.

Jeg kunde der tænke mig, at den fremtidige Ordning vilde blive, at alle Sagførere faar Mødeberettigelse for alle Retter, saaledes at Underretssagførere efter visse Aars Virksomhed faar Adgang til Landsretterne og derefter efter andre Aars Virksomhed Adgang til Højesteret. Jeg ved nok, der føres mange forskellige Begrundelser i Marken mod en saadan Ordning; men efter at den mundtlige Procedure er indført ved alle Retter, vil det medføre, at alle Sag-